

NO. 06

MAYO / MAJ 2025

KULTURA | SZTUKA | HISTORIA | NAUKI SPOŁECZNOŚCIOWE
CULTURA | ARTE | HISTORIA | SCIENCES | REDES SOCIALES

VISTULARTE

**KAZIMIERZ
DOLNY**

CIUDADES POLACAS QUE ENAMORARÁN
POLSKIE MIASTECZKA, W KTÓRYCH SIĘ ZAKOCHASZ

DESCUBRIENDO

MÉXICO

ODKRYWANIE MEKSYKU

UNA POLACA EN EL PARAÍSO MEXICANO

POLKA W MEKSYKAŃSKIM RAJU

**BANDERAS
LATINOAMERICANAS**
LOS COLORES DE NUESTRA HISTORIA

FLAGI AMERYKI ŁACIŃSKIEJ
KOLORY NASZEJ HISTORII

www.vistularte.pl

PORTADA

STRONA TYTUŁOWA

En las cálidas playas del Caribe mexicano, entre selvas mayas y ciudades coloniales, una guía turística polaca ha encontrado su hogar y su vocación.

Ania llegó a México para descubrir el mundo subacuático y se quedó por amor: amor a la cultura, a la historia, a la naturaleza y, sobre todo, a su gente.

Con varios años recorriendo el país de norte a sur, se ha convertido en una embajadora informal de México ante los ojos de turistas europeos, especialmente polacos, que sueñan con descubrir los secretos de esta tierra.

Na ciepłych plażach meksykańskich Karaibów, wśród majańskich dżungli i kolonialnych miast, polska przewodniczka turystyczna odnalazła swój dom i powołanie.

Ania przyjechała do Meksyku, by odkrywać podwodny świat, a została z miłości – miłości do kultury, historii, natury, a przede wszystkim do ludzi.

Od kilku lat podróżuje po kraju od północy po południe i stała się nieformalną ambasadorką Meksyku w oczach europejskich, a zwłaszcza polskich turystów, którzy marzą o odkryciu tajemnic tej ziemi.

CARTA

EDITORIAL

LIST REDAKCYJNY

Bienvenidos a la primera revista digital en español y polaco un proyecto creado con pasión, ideas frescas y una visión global desde Polonia para el mundo.

Nace un nuevo espacio de encuentro, de conocimiento y de inspiración. Aquí hablaremos de lo que nos mueve, nos conecta y nos transforma: salud, ciencia, tecnología, arte, redes sociales, cultura y mucho más.

Esta revista es un puente entre lenguajes, culturas y maneras de ver el mundo. Queremos crear comunidad, compartir información de valor y abrir conversaciones que trasciendan fronteras.

¡Gracias por ser parte de este inicio!

La primera revista digital desde Polonia escrita en polaco y español. ¡Esto recién comienza!

Con cariño,
Equipo Editorial

Witamy w pierwszym cyfrowym magazynie w języku hiszpańskim i polskim, projekcie stworzonym z pasją, świeżymi pomysłami i globalną wizją z Polski na świat.

Powstaje nowa przestrzeń spotkań, wiedzy i inspiracji. Będziemy tutaj mówić o tym, co nas porusza, łączy i zmienia: zdrowie, nauka, technologia, sztuka, media społecznościowe, kultura i wiele więcej.

Ten magazyn to most między językami, kulturami i sposobami postrzegania świata. Chcemy budować społeczność, dzielić się wartościową wiedzą i otwierać rozmowy, które przekraczają granice.

Dziękujemy, że jesteś częścią tego początku!

Pierwszy magazyn cyfrowy z Polski, napisany po polsku i po hiszpańsku. To dopiero początek!

*Z serdecznymi pozdrowieniami,
Zespół redakcyjny*

El contenido no puede ser reproducido total o parcialmente sin citar la fuente y la liga a la página www.vistularte.pl

El contenido tiene fines informativos y de entretenimiento exclusivamente.

Las respuestas de entrevistas, contenido de los artículos particulares y los anuncios es responsabilidad exclusiva de los autores y los anunciantes y no refleja necesariamente el punto de vista de la revista **VISTULARTE** y **ALIVE TODAY FOUNDATION**.

El contenido de los anuncios publicitarios, así como el producto o servicio que ofrecen es responsabilidad exclusiva de cada anunciante.

(c) 2016-2025 ALIVE TODAY FOUNDATION.

Todos los derechos reservados.

¿Te interesa colaborar con nosotros?

Escríbenos un mensaje a vistularte@gmail.com

Zawartość nie może być powielana w całości lub w części bez podania źródła i linku do www.vistularte.pl

Zawartość służy wyłącznie celom informacyjnym i rozrywkowym.

*Odpowiedzi na wywiady, treść poszczególnych artykułów i reklam jest wyłączną odpowiedzialnością autorów i reklamodawców i niekoniecznie odzwierciedla poglądy magazynu **VISTULARTE** i **ALIVE TODAY FOUNDATION**. Za treść reklam, jak również za produkt lub usługę, które oferują, odpowiada wyłącznie reklamodawca.*

(c) 2016-2025 ALIVE TODAY FOUNDATION.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Chcesz z nami współpracować?

Wyślij nam wiadomość e-mail na adres vistularte@gmail.com

MAYO / MAJ 2025

KULTURA | SZTUKA | HISTORIA | NAUKA | TRENDY | SIECI SPOŁECZNOŚCIOWE
CULTURA | ARTE | HISTORIA | CIENCIA | TENDENCIAS | REDES SOCIALES

VISTULARTE

Esta revista electrónica es una creación de la Fundación "Alive Today Foundation".

Ten e-magazyn jest dziełem Fundacji "Alive Today".

<http://www.alivetoday.org>

KRS **0000651571**

NIP **6762518425**

FUNDADOR "ALIVE TODAY FOUNDATION"
Y GESTION "VISTULARTE"
ZAŁOŻYCIEL FUNDACJI "ALIVE TODAY"
I ZARZĄDZANIE "VISTULARTE"

Juan Walle

REDACCIONES ARTYKUŁY WSTĘPNE

Anna Kraus

Beata Sylwestrzak

Weronika Bazydło

Aleksandra Jaskułowska

ARTE Y DISEÑO GRÁFICO

PROJEKT ARTYSTYCZNY I GRAFICZNY [Click to apply](#)

Juan Walle

PUBLICIDAD
REKLAMA

vistularte@gmail.com

FOTOGRAFÍAS FOTOGRAFIE

Maciej Cisowski

Francesca Reina

FOTOGRAFÍAS Y ANIMACIONES

FOTOGRAFIE I ANIMACJE

90% de nuestras fotografías y animaciones son realizadas con Inteligencia artificial (AI), así que los derechos son propiedad de Alive Today Foundation, en caso de lo contrario se dará el reconocimiento al fotógrafo.

90% naszych fotografii i animacji powstaje przy użyciu sztucznej inteligencji (AI), dlatego prawa autorskie należą do fundacji Alive Today Foundation; w przeciwnym wypadku, autorstwo zostanie przypisane fotografowi.

ÍNDICE INDEKS

6

UN ACTO DE AMOR
EN TIEMPOS DE ODIO
EXPOSICIÓN SOBRE ZOFIA KOSSAK

AKT MIŁOŚCI W
CZASACH NIENAWIŚCI
WYSTAWA O ZOFII KOSSAK

12

DE LA TRADICIÓN A
LO CONTEMPORÁNEO

OD TRADYCJI PO WSPÓŁCZESNOŚĆ

Foto: Francesca Rein

18

DESCUBRIENDO MÉXICO

ODKRYWANIE MEKSYKU
UNA POLACA EN EL PARAÍSO MEXICANO
POLKA W MEKSYKAŃSKIM RAJU

**BANDERAS
LATINOAMERICANAS**
LOS COLORES DE NUESTRA HISTORIA
*FLAGI AMERYKI ŁACIŃSKIEJ
KOLORY NASZEJ HISTORII*

36

POZOLE Y SOPE

ALMUERZO MEXICANO EN LA FRÍA VARSOVIA
MEKSYKAŃSKI LUNCH W ZIMNEJ WARSZAWIE

42

**KAZIMIERZ
DOLNY**

CIUDADES POLACAS QUE ENAMORARÁN

*POLSKIE MIASTECZKA, W KTÓRYCH SIĘ
ZAKOCHASZ*

48

**DE LA POBREZA
A LA RIQUEZA
CARRERAS SÁRMATAS**

**OD ZERA DO
MILIONERA**
SARMACKIE KARIERY

56

A close-up portrait of a woman, Zofia Kossak, with dark hair and a serious expression. Her hair is highlighted with a warm, orange-red light, creating a dramatic effect against the dark background. She is wearing a dark jacket over a white shirt.

**UN ACTO DE AMOR
EN TIEMPOS DE ODIO**
EXPOSICIÓN SOBRE ZOFIA KOSSAK

**AKT MIŁOŚCI W
CZASACH NIENAWIŚCI**
WYSTAWA O ZOFII KOSSAK

“Zofia Kossak. Escritora, justa entre las naciones, exiliada” es el título de la versión española del proyecto dedicado a Zofia Kossak, novelista y activista durante la Segunda Guerra Mundial. Contribuyó a la creación de dos organizaciones clandestinas en la Polonia ocupada: **el Frente de la Renovación de Polonia y el Consejo de Ayuda a los Judíos “Żegota”**. En el marco de un ciclo de conferencias académicas en varias ciudades españolas, se presentó una exposición dedicada a esta heroína polaca.

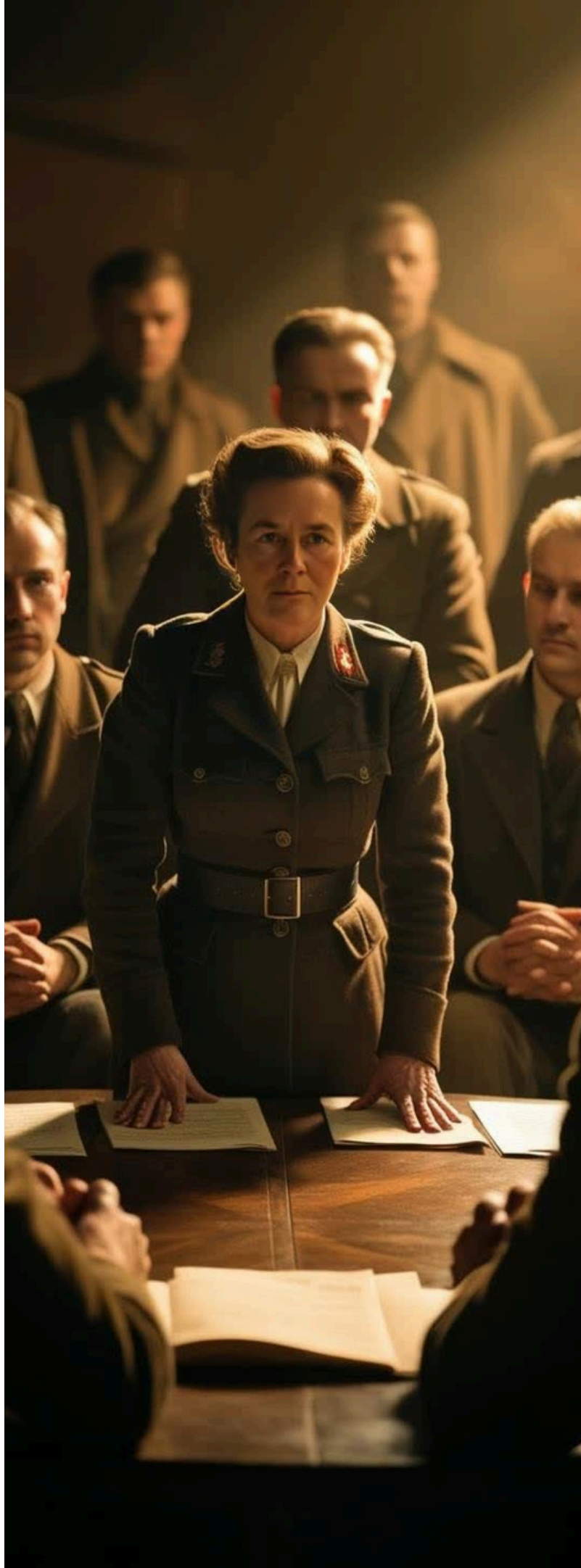
„Zofia Kossak. Escritora, justa entre las naciones, exiliada” – to tytuł hiszpańskiej wersji projektu poświęconego Zofii Kossak, powieściopisarce i działaczce z czasów II wojny światowej. Przyczyniła się ona do powstania dwóch tajnych organizacji w okupowanej Polsce: **Frontu Odrodzenia Polski oraz Rady Pomocy Żydom „Żegota”**. W ramach cyklu konferencji naukowych w kilku hiszpańskich miastach zaprezentowano wystawę poświęconą tej polskiej bohaterce.

¿Quién fue Zofia Kossak?

Zofia Kossak-Szczucka (1889–1968) fue una novelista considerada a la altura de Eliza Orzeszkowa, Henryk Sienkiewicz o Józef Ignacy Kraszewski. Entre sus obras más destacadas se encuentran: “Los cruzados” (“Krzyżowcy”), “La culpa bendita” (“Błogosławiona wino”) y “Sin armas” (“Bez oręża”).

Kim była Zofia Kossak?

Zofia Kossak-Szczucka (1889–1968) była powieściopisarką, którą stawiano w jednym rzędzie z Elizą Orzeszkową, Henrykiem Sienkiewiczem czy Józefem Ignacym Kraszewskim. Do jej najbardziej znanych dzieł należą: „Krzyżowcy”, „Błogosławiona wino”, „Bez oręża”.

Polaca – “Justa entre las Naciones”

Kossak fue cofundadora del Consejo de Ayuda a los Judíos “Żegota”, la única organización en la Europa ocupada por la Alemania nazi, dedicada exclusivamente a salvar a los judíos. Estaba convencida de que era deber de todos los polaco y de los católico ayudar a sus conciudadanos judíos, incluso a costa de la propia vida. Los alemanes nazis la condenaron a muerte por su labor en favor de los judíos. Fue prisionera en Auschwitz, donde murió su hijo de 26 años. Más tarde, fue liberada de la prisión de Pawiak gracias a los esfuerzos del Estado Secreto Polaco, en el que ella misma fue comprometida. También tomó parte en el Levantamiento de Varsovia.

Tras la guerra, se negó a colaborar con los soviéticos. Tuvo que exiliarse, ya que el régimen comunista le hizo entender que, de quedarse, sería objeto de represalias. Los comunistas eliminaron sus libros de las bibliotecas y librerías, y le retiraron la ciudadanía polaca. A título póstumo, fue distinguida con la medalla de “Justa entre las Naciones”.

Polka – „Sprawiedliwa wśród Narodów Świata”

Kossak była współzałożycielką Rady Pomocy Żydom „Żegota”, jedynej organizacji – w okupowanej przez Niemców Europie, – której celem było ratowanie Żydów. Uważała, że obowiązkiem każdego Polaka i katolika jest ratowanie współobywateli pochodzenia żydowskiego, nawet za cenę własnego życia. Niemcy skazali ją na śmierć za działalność na rzecz Żydów. Była więźniarką Auschwitz, gdzie zginął jej 26-letni syn. Została uwolniona z więzienia na Pawiaku dzięki staraniom Polskiego Państwa Podziemnego, w którym sama działała. Brała również udział w powstaniu warszawskim.

Po wojnie odmówiła współpracy z sowietami. Musiała udać się na emigrację, ponieważ dano jej do zrozumienia, że w przeciwnym razie spotkają ją represje. Władze komunistyczne usunęły jej książki z bibliotek i księgarń oraz odebrały jej polskie obywatelstwo. Pośmiertnie uhonorowano ją medalem Sprawiedliwej wśród Narodów Świata.

Źródło: Instytut Pamięci Narodowej, uic.es, ateneomalaga.org, instytutpolski.pl

ZOFIA KOSSAK

POLISH WRITER *PIŚMIENNICZKA*

Exposición sobre la escritora polaca

Un traductor de la obra de Kossak, Higinio J. Paterna, con motivo de la publicación en español del primer volumen de “Los cruzados” (“Krzyżowcy”), organizó junto con entidades colaboradoras un ciclo de conferencias sobre la vida y obra de Zofia Kossak.

La exposición que acompaña el proyecto consta de 16 paneles que presentan su figura y su trayectoria.

El objetivo de la muestra es destacar los principales acontecimientos de su vida y el papel de las mujeres en la resistencia frente al totalitarismo durante el Holocausto.

Wystawa o polskiej pisarce

Tłumacz twórczości Kossak, Higinio J. Paterna – przy okazji publikacji hiszpańskojęzycznej wersji pierwszego tomu „Krzyżowców” („Los cruzados”) – wraz z organizacjami partnerskimi zorganizował cykl konferencji na temat życia i twórczości Zofii Kossak.

Towarzysząca projektowi ekspozycja składa się z 16 plansz przedstawiających jej postać i losy.

Celem wystawy było ukazanie najważniejszych wydarzeń z życia Kossak oraz roli kobiet w oporze przeciwko totalitaryzmowi podczas Holocaustu.

Conferencias en España

La presentación de la exposición, preparada por el Instituto de la Memoria Nacional de Polonia (IPN), tuvo lugar entre el 24 de marzo y el 4 de abril en ciudades como Granada, Málaga, Jaén, Jerez, Madrid, Barcelona, Pamplona, Zaragoza y Palma de Mallorca. A los encuentros académicos asistieron representantes de la Oficina de Cooperación Internacional del IPN.

El 31 de marzo, la exposición llegó al Campus de Posgrado de la Universidad de Navarra en Madrid. La conferencia fue dirigida por el jefe del Departamento de Historia Contemporánea, el profesor Pablo Pérez, y por Higinio J. Paterna. Al día siguiente, la muestra se presentó en la Universidad Internacional de Cataluña, donde intervinieron el rector, profesor Alfonso Méndiz, y el representante del Consulado de la República de Polonia, Łukasz Knurowski.

Konferencje w Hiszpanii

Prezentacja wystawy przygotowanej przez Instytut Pamięci Narodowej miała miejsce w dniach 24 marca – 4 kwietnia w takich miastach jak: Granada, Malaga, Jaén, Jerez, Madryt, Barcelona, Pampeluna, Saragossa i Palma de Mallorca. W spotkaniach naukowych uczestniczyli przedstawiciele Biura Współpracy Międzynarodowej IPN.

31 marca wystawa zawitała do siedziby Campus de Posgrado Uniwersytetu Nawarry w Madrycie. Konferencję prowadzili kierownik Katedry Historii Współczesnej prof. Pablo Pérez oraz Higinio J. Paterna. Następnego dnia ekspozycja trafiła na Uniwersytet Międzynarodowy Katalonii, gdzie głos zabrali: rektor uczelni prof. Alfonso Méndiz oraz przedstawiciel Konsulatu RP Łukasz Knurowski.

Escrito por: **BEATA SYLWESTRZAK**

bluetravelers

Agencia
TURYSTYCZNA
CHILE - ARGENTINA

www.bluetravelers.pl

office@bluetravelers.pl

[Blue.travelers_Poland](https://www.instagram.com/Blue.travelers_Poland)

**DE LA TRADICIÓN A
LO CONTEMPORÁNEO**

OD TRADYCJI PO WSPÓŁCZESNOŚĆ

El año 2025 ha sido declarado como el Año de la Mujer Indígena. La Embajada de México en Polonia, junto con el Museo de Arte Popular de la Ciudad de México, presentan una exposición de ropa artesanal. Podemos ver extraordinarios textiles realizados en telar de cintura, así como delicados bordados.

Rok 2025 został ogłoszony Rokiem Kobiety Rdzennej. Ambasada Meksyku w Polsce, we współpracy z Muzeum Sztuki Ludowej w Meksyku, prezentuje wystawę tradycyjnego stroju meksykańskiego. Można na niej zobaczyć niezwykle tkaniny wykonane na krośnie pasowym oraz misternie haftowane materiały.

Fot. Weronika Bazydło

Fot. Weronika Bazydło

Obok wystawy strojów znajduje się ekran, na którym wyświetlane są filmy przedstawiające tradycyjne techniki tkackie. Dla tkaczek, takich jak Crispina Navarro Gómez — mistrzyni krosna pasowego — tkanie to nie praca, lecz część życia. Jak sama mówi, cały proces odbywa się z pamięci. Nie ma rysunków ani pisemnych instrukcji. Tworząc wzór, po prostu wie, czy efekt jej się podoba — wtedy go powtarza.

Junto a la exposición de ropa, se proyectan videos sobre las técnicas tradicionales del telar. Para tejedoras como Crispina Navarro Gómez, experta en el telar de cintura, no se trata de un trabajo: es una parte esencial de la vida. Ella explica que todo el proceso del tejido se realiza de memoria. No hay dibujos ni instrucciones escritas. Mientras va creando una figura, sabe si le gusta cómo está quedando y entonces la repite.

Fot. Weronika Bazydło

W innym wywiadzie Wilmer Vásquez Luis, rzemieślnik wyrabiający wełniane dywany, opowiada o historii i znaczeniu tej tradycji. Ciekawe jest to, że dawniej używano dzikiej bawełny i naturalnych barwników.

Dziś jego dziadek prowadzi inicjatywę, której celem jest przywrócenie tych dawnych metod. Co więcej, obecnie zarówno kobiety, jak i mężczyźni biorą udział w całym procesie tworzenia.

En otra entrevista, Wilmer Vásquez Luis, artesano de tapetes de lana, habla sobre la tradición de su oficio y la importancia de su historia y origen. Es interesante saber que antiguamente se utilizaba algodón silvestre y tintes naturales.

Actualmente, su abuelo ha iniciado un proyecto para rescatar esta tradición. Hoy en día, tanto hombres como mujeres participan en este proceso.

Fot. Weronika Bazydło

La ropa artesanal que se exhibe es sencilla, pero los detalles son impresionantes. La simplicidad realza la belleza de los bordados, trabajados con gran delicadeza. Vivimos en un mundo de fast fashion, muchas veces sin pensar en el origen de la ropa que compramos. Vale la pena visitar la exposición, detenerse un momento y apreciar la maestría y creatividad de la indumentaria artesanal mexicana.

La exposición está abierta al público en la Atlas Tower de Varsovia.

Tradycyjne stroje prezentowane na wystawie są proste, ale zachwycają detalami. Ta prostota uwydatnia piękno delikatnie haftowanych tkanin. Żyjemy w świecie szybkiej mody, często nie zastanawiając się, skąd pochodzi odzież, którą kupujemy. Warto zatrzymać się na chwilę, odwiedzić wystawę i docenić kunszt oraz kreatywność meksykańskiego rzemiosła tekstylnego.

Wystawa jest otwarta dla publiczności w budynku Atlas Tower w Warszawie.

Escrito por: **Weronika Bazydło**

MAKE UP
EVENTS & PARTIES

MAKIJAZ

NA IMPRESZY FIRMOWE

dobrogowskamakeup

WARSAW · POLAND

dobrogowska.studio@gmail.com

+48 510 787 964

Publicidad
REKLAMA
vistularte@gmail.com

Publicidad
REKLAMA
vistularte@gmail.com

A woman with long blonde hair is smiling and looking towards the camera. She is standing in a vineyard, with green grape leaves and clusters of grapes visible in the foreground and background. The lighting is natural, suggesting an outdoor setting during the day.

DESCUBRIENDO MEXICO

ODKRYWANIE MEKSYKU

UNA POLACA EN EL PARAÍSO MEXICANO

POLKA W MEKSYKAŃSKIM RAJU

Ania Stano

En las cálidas playas del Caribe mexicano, entre selvas mayas y ciudades coloniales, una guía turística polaca ha encontrado su hogar y su vocación.

Ania llegó a México para descubrir el mundo subacuático y se quedó por amor: amor a la cultura, a la historia, a la naturaleza y, sobre todo, a su gente.

Con varios años recorriendo el país de norte a sur, se ha convertido en una embajadora informal de México ante los ojos de turistas europeos, especialmente polacos, que sueñan con descubrir los secretos de esta tierra.

En esta entrevista, nos comparte su experiencia única como extranjera que ha hecho de México su casa y su pasión.

Na ciepłych plażach meksykańskich Karaibów, wśród majańskich dżungli i kolonialnych miast, polska przewodniczka turystyczna odnalazła swój dom i powołanie.

Ania przyjechała do Meksyku, by odkrywać podwodny świat, a została z miłości – miłości do kultury, historii, natury, a przede wszystkim do ludzi.

Od kilku lat podróżuje po kraju od północy po południe i stała się nieformalną ambasadorką Meksyku w oczach europejskich, a zwłaszcza polskich turystów, którzy marzą o odkryciu tajemnic tej ziemi.

W tym wywiadzie dzieli się z nami swoim wyjątkowym doświadczeniem cudzoziemki, która Meksyk uczyniła swoim domem i pasją.

1. *¿Qué te trajo por primera vez a México y qué te hizo decidir quedarte?*

La primera vez vine a Mexico a descubrir el mundo subacuático – ya era buza y quería conocer el mar Caribe y los cenotes. La primera vez me quede en Mexico por seis meses y durante este tiempo me certifique como instructora de buceo.

Regrese a Mexico despues de tres anos y fue cuando decidi quedarme. En Mexico desde el primer dia me sentia como en casa y creo que fue esta sensacion que me hizo quedarme.

2. *¿Qué fue lo más sorprendente que descubriste sobre la cultura mexicana al llegar?*

Poner salsa picante y limon a todo, incluido fruta!

1. *Co sprowadziło Cię po raz pierwszy do Meksyku i co sprawiło, że postanowiłaś zostać?*

Pierwszy raz przyjechałam do Meksyku, żeby odkryć podwodny świat – już nurkowałam i chciałam zobaczyć Morze Karaibskie i cenoty. Pierwszy raz spędziłam w Meksyku sześć miesięcy i w tym czasie uzyskałam certyfikat instruktorki nurkowania. Wróciłam do Meksyku po trzech latach i wtedy podjęłam decyzję o pozostaniu. W Meksyku od pierwszego dnia czułam się jak w domu i myślę, że to właśnie to uczucie sprawiło, że tu zostałam.

2. *Co najbardziej Cię zaskoczyło w meksykańskiej kulturze po przyjeździe?*

Wszystko polewane jest ostrym sosem i cytryną, także owoce!

3. ¿Cómo comenzaste tu carrera como guía turística aquí en México?

Empece guiar los tours de naturaleza en Riviera Maya – nadar con tiburón ballena, con tortugas, visitar los cenotes y las islas. Luego comence llevar a los turistas a las ruinas mayas, aztecas y zapotecas. Ahora cubro los estados desde Quintana Roo hasta Ciudad de Mexico.

3. Jak rozpoczęła się Twoja kariera przewodniczki turystycznej w Meksyku?

Zacząłam organizować wycieczki przyrodnicze na Riwierze Majów – pływałam z rekinami wielorybimi i żółwiami, odwiedzałam cenoty i wyspy. Potem zaczęłam zabierać turystów do ruin Majów, Azteków i Zapoteków. Obecnie zajmuję się stanami od Quintana Roo do Mexico City.

4. ¿Qué tipo de turistas suelen buscar tus servicios y cómo es tu conexión especial con los visitantes polacos?

Es gente que busca conexión con la naturaleza, con los animales, la aventura en el mar, pero también la historia mexicana escondida en las ciudades. Conozco bien las dos culturas, polaca y mexicana, y sé que a pesar de varias diferencias, hay muchas cosas que nos unen. Es allá donde se crea mi conexión especial con los visitantes polacos.

4. Jakiego rodzaju turyści najczęściej korzystają z Twoich usług i na czym polega Twoja szczególna więź z polskimi turystami?

Są to ludzie, którzy szukają kontaktu z naturą, zwierzętami, przygód na morzu, ale także meksykańskiej historii poukrywanej w miastach. Dobrze znam obie kultury, polską i meksykańską, i wiem, że pomimo wielu różnic, jest wiele rzeczy, które nas łączą. To właśnie tutaj nawiązuję szczególną więź z polskimi gośćmi.

5. Viajas por todo el país, desde las playas del Caribe hasta las montañas de Oaxaca y más allá.

¿Cuál es tu lugar favorito en México y por qué?

Cada rincón de México es maravilloso para mí, pero hay dos que tienen lugar especial en mi corazón: **Baja California y Chiapas.**

El primero es el paraíso para los amantes de agua, donde se puede ver las ballenas, lobos marinos o tiburones martillos.

El segundo es una inmersión en la cultura indígena entre la selva, montañas, cascadas, con el mejor café y chocolate que uno se puede imaginar!

5. Podróżujesz po całym kraju, od karaibskich plaż po góry Oaxaca i dalej.

Jakie miejsce w Meksyku jest Twoim ulubionym i dlaczego?

Każdy zakątek Meksyku jest dla mnie cudowny, ale są dwa, które zajmują szczególne miejsce w moim sercu: **Baja California i Chiapas.**

Pierwszy z nich to raj dla miłośników wody, gdzie można zobaczyć wieloryby, lwy morskie i rekiny młoty.

Druga opcja to zanurzenie się w rdzennej kulturze wśród dżungli, gór i wodospadów, przy najlepszej kawie i czekoladzie, jaką można sobie wyobrazić!

6. ¿Qué tiene la Ruta Maya que la hace tan especial para quienes la recorren contigo?

Ruta Maya es muy abundante en cultura y historia – los Mayas viven en estas tierras desde hace miles de años.

Desde **Chichen Itza** – uno de las 7 maravillas del Mundo – hasta **Palenque** – una de las ciudades maya mas importantes, escondida en la selva, siempre vamos a los lugares donde nos reciben los anfitriones locales.

Aquí vemos como viven los Mayas actualmente, como cultivan tradición de sus ancestros, probamos su comida y bebida, siempre casera. Es donde creamos los vinculos y aprendemos, no solo visitamos.

6. Co takiego wyjątkowego ma Ruta Maya, że jest tak szczególna dla tych, którzy ją z Tobą przemierzają?

***Szlak Majów** jest bogaty w kulturę i historię – Majowie zamieszkują te ziemie od tysięcy lat.*

*Od **Chichen Itza** – jednego z 7 cudów świata – do **Palenque** – jednego z najważniejszych miast Majów, ukrytego w dżungli, zawsze udajemy się do miejsc, w których witają nas lokalni gospodarze.*

Tutaj możemy zobaczyć, jak żyją dziś Majowie, jak kultywują tradycje swoich przodków, a także spróbować ich potraw i napojów, zawsze przygotowywanych w domu. To tutaj nawiązujemy kontakty i uczymy się, a nie tylko zwiedzamy.

7. Uno de tus tours más destacados es el de nadar con el tiburón ballena. ¿Cómo describirías esa experiencia?

¡El Tiburón ballena es el pez mas grande del Mundo - mide hasta 16 metros! Vienen al Mar Caribe para alimentarse con el fitoplancton entre junio y septiembre.

Son animales tranquilos, nadar con ellos es seguro y por supuesto es una experiencia inolvidable.

En Mexico los tiburones ballena estan protegidos, tenemos varias reglas para proteger a los tiburones y para nuestra seguridad.

Durante este tour podemos ver otros animales, como los delfines, las mantarayas, tortugas o diferentes aves marinas.

7. Jedną z Twoich najbardziej znanych wycieczek jest pływanie z rekinem wielorybim. Jak opisałabyś to przeżycie?

Rekin wielorybi jest największą rybą na świecie – mierzy aż 16 metrów! Przybywają na Morze Karaibskie w okresie od czerwca do września, aby żerować na fitoplanktonie.

To spokojne zwierzęta, pływanie z nimi jest bezpieczne i oczywiście niezapomniane przeżycie.

W Meksyku rekiny wielorybie są chronione. W celu ich ochrony i naszego bezpieczeństwa mamy kilka zasad.

Podczas tej wycieczki możemy zobaczyć inne zwierzęta, takie jak delfiny, manty, żółwie i różne ptaki morskie.

Foto: Francesca Reina

8. ¿Cuáles son los retos más grandes que has enfrentado como guía extranjera en México?

El reto mas grande fue alcanzar el conocimiento profundo del patrimonio cultural y historico del pais.

Es el conocimiento mas alla de los libros y los cursos, el conocimiento que uno aprende por la experiencia de vivir en el pais y covivir con la gente local.

8. Jakie są największe wyzwania, z jakimi spotkałaś się jako zagraniczna przewodniczka w Meksyku?

Największym wyzwaniem było głębokie zrozumienie dziedzictwa kulturowego i historycznego kraju.

To wiedza wykraczająca poza książki i kursy, wiedza, którą zdobywa się dzięki doświadczeniu życia w danym kraju i współistnienia z miejscowymi ludźmi.

9. ¿Cómo ves el turismo en México actualmente, especialmente para los visitantes europeos?

El turismo en Mexico es uno de los mas dinamicos del mundo, con mucha diversidad natural, enorme riqueza cultural, que se distingue por la hospitalidad de los mexicanos.

El servicio al cliente esta en el nivel muy alto, hay un buena infraestructura, hoteles de todas las categorias, guias bilingues, tours organizados y buen transporte turistico.

En Mexico cada persona encontrara algo interesante: playas bonitas, aventura en la selva, montanas y el desierto, zonas arqueologicas, pueblos magicos, ciudades coloniales.

9. Jak postrzegasz obecnie turystykę w Meksyku, zwłaszcza z perspektywy europejskich turystów?

Turystyka w Meksyku należy do najbardziej dynamicznych na świecie, charakteryzuje się wielką różnorodnością przyrodniczą i ogromnym bogactwem kulturowym, a także gościnnością Meksykanów.

Obsługa klienta jest na bardzo wysokim poziomie, infrastruktura jest dobra, hotele wszystkich kategorii, dwujęzyczni przewodnicy, zorganizowane wycieczki i dobry transport turystyczny.

W Meksyku każdy znajdzie coś dla siebie: piękne plaże, przygody w dżungli, górach i pustyni, stanowiska archeologiczne, magiczne miasteczka i miasta kolonialne.

10 ¿Hay alguna anécdota con turistas que recuerdes con especial cariño o que te haya marcado?

Cada día pasan cosas interesantes y tengo muchos recuerdos de diferentes turistas. Lo que es muy especial para mí, es enseñar a la gente el mundo subacuático.

Entre todos los animales el tiburón ballena es más impresionante por su enorme tamaño. Hay mucha gente que tiene miedo, hasta no quieren entrar al agua para nadar con los tiburones. El momento que vencen este miedo, están en el mar y ven estos preciosos animales, es cuando sus ojos brillan de felicidad y dicen que es el día más bello de su vida - acompañarlos en estos momentos cada vez me marca profundamente.

10. Czy masz jakąś anegdotę związaną z turystami, którą szczególnie ciepło wspominasz lub która Cię poruszyła?

Codziennie dzieją się tam ciekawe rzeczy, a ja mam mnóstwo wspomnień związanych z różnymi turystami. Dla mnie czymś naprawdę wyjątkowym jest pokazywanie ludziom podwodnego świata.

Spośród wszystkich zwierząt rekin wielorybi jest najbardziej imponujący ze względu na swoje ogromne rozmiary. Jest wielu ludzi, którzy się boją, nie chcą nawet wchodzić do wody, aby popływać z rekinami. W chwili, gdy przezwyciężają ten strach, wchodzi do morza i widzą te piękne zwierzęta, nabierają błysku szczęścia w oczach i mówią, że to najpiękniejszy dzień w ich życiu. Bycie z nimi w takich chwilach za każdym razem pozostawia we mnie głębokie wspomnienie.

11. ¿Cómo ha cambiado tu visión del mundo y de ti misma al recorrer tantos rincones de este país?

Mi vision del mundo se abrio muchisimo, sali de mi zona de comfort muchas veces, y viajando por Mexico aprendia cada de nuevo, que no hay solo una manera de vivir – en la selva, en la montana, en el desierto la gente tiene diferentes costumbres y su propio ritmo de la vida. Aprendi que uno necesita muy poco para estar feliz.

11. Jak podróż po Meksyku wpłynęła na Twoje postrzeganie świata i samej siebie?

Mój światopogląd poszerzył się diametralnie. Wielokrotnie opuszczałam swoją strefę komfortu i podróżując po Meksyku, przekonałam się, że nie ma tylko jednego sposobu na życie – w dżungli, w górach, na pustyni ludzie mają różne zwyczaje i własny rytm życia. Przekonałam się, że do szczęścia potrzeba bardzo niewiele.

12. ¿Qué consejos le darías a alguien que sueña con viajar por México o incluso mudarse aquí, como tú lo hiciste?

Mi consejo principal para todos que sueñan con visitar Mexico es tener la mente y el corazón abiertos.

Estar dispuesto a aprender, adaptarse y dejar al lado las expectativas y las supersticiones – olvídate de las películas y las noticias.

Haz amigos locales. Los Mexicanos son muy abiertos y cálidos – les encanta enseñar su bello país a los visitantes.

Respetar las costumbres locales y explorar más allá de los lugares más turísticos – es donde podemos conocer México verdadero.

Recomiendo aprender los básicos de español, fuera de las zonas turísticas no hay mucha gente que hable inglés. Y si durante de tu viaje sientes que te podrías quedar, no lo dudes.

México es país muy acogedor y puede ser que allá encontraras tu segunda casa.

12. Jaką radę dałabyś osobie, która marzy o podróży po Meksyku lub nawet o przeprowadzce tutaj, tak jak Ty?

Moją główną radą dla każdego, kto marzy o odwiedzeniu Meksyku, jest mieć otwarty umysł i serce.

Bądź otwarty na naukę, dostosowanie się i pozbądź się oczekiwań i przesądów – zapomnij o filmach i wiadomościach. Poznaj lokalnych przyjaciół.

Meksykanie są bardzo otwarci i serdeczni – uwielbiają pokazywać swój piękny kraj turystom.

Szanuj lokalne zwyczaje i odkrywaj miejsca niedostępne dla turystów – w ten sposób poznasz prawdziwy Meksyk.

Polecam nauczyć się podstaw języka hiszpańskiego; poza obszarami turystycznymi niewiele osób mówi po angielsku.

A jeśli w trakcie podróży będziesz miał ochotę tu zostać, nie wahaj się. Meksyk jest bardzo gościnnym krajem i możesz znaleźć tam swój drugi dom.

13. Has visitado muchas zonas arqueológicas, ¿cuál es tu pirámide o sitio maya favorito y qué sientes al estar ahí?

Todas zonas arqueológicas son únicas, pero Palenque es muy especial para mí.

Era una ciudad muy importante en el mundo maya, construida en medio de la selva. Cuando estoy allí, siento la energía fuerte, me imagino como los habitantes vivían allí hace siglos, que hacían, como podía ser su rutina diaria. Me siento parte de su mundo.

13. Odwiedziłaś wiele stanowisk archeologicznych – która piramida lub miejsce kultury Majów jest Twoim ulubionym i co czujesz, będąc tam?

Wszystkie stanowiska archeologiczne są wyjątkowe, ale Palenque jest dla mnie czymś naprawdę wyjątkowym.

Było to bardzo ważne miasto w świecie Majów, zbudowane w środku dżungli. Kiedy tam jestem, czuję silną energię, wyobrażam sobie, jak żyli tam mieszkańcy przed wiekami, co robili, jak wyglądało ich codzienne życie. Czuję się częścią ich świata.

Foto: Maciej Cisowski

Foto: Francesca Reina

Cenoty to unikalny cud natury. Jak opisałabyś swoje pierwsze doświadczenie pływania w nich?

Cenoty są cudem świata. Pływanie w nich jest magiczne. Dają poczucie głębokiej więzi z naturą i jej starożytną historią.

Wody jeziora są krystalicznie czyste, a widoczność tak dobra, że można dostrzec formacje skalne liczące setki tysięcy lat i zwisające korzenie drzew, których jest tu mnóstwo.

Ponadto promienie słoneczne wpadające do wody sprawiają wrażenie, jakby pochodziły ze snu. Te zbiorniki wodne były święte dla Majów, co nadaje temu doświadczeniu duchowy wymiar.

14. Los cenotes son una maravilla natural única en el mundo. ¿Cómo describes la experiencia de nadar en ellos?

Los cenotes es una maravilla del mundo, nadar en ellos es magico, uno siente conexion profunda con la naturaleza y con su historia milenaria.

Sus aguas son cristalinas, la visibilidad es tan clara que puedes ver las formaciones rocosas que tienen cientos miles de anos y las raices colgantes de los arboles que abundan esta zona.

Ademas, los rayos del sol que entran al agua, parecen sacados de un sueno. Estos cuerpos de agua eran sagrados para los Mayas, lo que anade un componente espiritual a la experiencia.

Foto: Francesca Reina

Foto: Francesca Reina

Alan Krasinski

Po tylu latach spędzonych z Meksykanami – co najbardziej podziwiasz w ich sposobie bycia i kulturze?

Naprawdę podziwiam ich gościnność i poczucie wspólnoty, to, jak otwierają swoje domy i serca i sprawiają, że od pierwszej chwili czujesz się częścią rodziny.

Jej radość, poczucie humoru i dobre nastawienie nawet w trudnych sytuacjach. Szacunek dla korzeni i tradycji, które pielęgnują poprzez muzykę, jedzenie i uroczystości.

To są rzeczy, które wywarły na mnie głęboki wpływ – zawsze mówię, że w głębi duszy jestem Meksykanką.

15. Después de convivir tantos años con la gente mexicana, ¿qué es lo que más admiras de su forma de ser y su cultura?

Admiro mucho su hospitalidad y su sentido de comunidad, como abren sus casas y sus corazones y te hacen sentir parte de la familia desde el primer momento.

Su alegría, su sentido de humor y la buena actitud incluso ante las situaciones difíciles. El respeto por sus raíces y la tradición, que conservan a través de la música, la comida y las celebraciones.

Son las cosas que me marcaron profundamente – siempre digo que soy mexicana del corazón

Con cada viaje, cada ruta y cada historia que comparte, Ania no solo guía a sus turistas por los paisajes más asombrosos de México, sino que también teje puentes culturales entre continentes.

Su mirada extranjera, llena de asombro y respeto, nos recuerda lo extraordinario que es México cuando se mira con ojos nuevos.

Su historia es un testimonio de cómo el turismo, más allá de mover personas, puede transformar vidas.

Y para ella, **México ya no es solo un destino; México es su destino.**

Por: **J. WALLE**

Z każdą podróżą, każdą trasą i każdą opowieścią, którą dzieli się z turystami, Ania nie tylko oprowadza ich po najpiękniejszych zakątkach Meksyku, ale także buduje kulturowe mosty między kontynentami.

Jej spojrzenie – cudzoziemki pełnej zachwytu i szacunku – przypomina nam, jak niezwykle jest Meksyk, gdy patrzy się na niego świeżymi oczami.

Jej historia to dowód na to, że turystyka, oprócz przemieszczania ludzi, potrafi także zmieniać życie.

*A dla niej **Meksyk to już nie tylko cel podróży – to przeznaczenie.***

Dla: **J. WALLE**

**BANDERAS
LATINOAMERICANAS**
LOS COLORES DE NUESTRA HISTORIA

FLAGI AMERYKI ŁACIŃSKIEJ
KOLORY NASZEJ HISTORII

Las banderas ondean como testigos del tiempo. Son mucho más que símbolos patrios: son narraciones visuales que cuentan la historia de pueblos que lucharon, soñaron y se forjaron con identidad propia. En cada color y figura, hay un mensaje. En esta edición, repasamos el significado de las banderas de los países latinoamericanos y de España, descubriendo sus raíces históricas y culturales.

España

Franja roja-amarilla-roja y escudo monárquico. Representa la unidad de los antiguos reinos españoles.

- Rojo: Fuerza y valor.
- Amarillo: Riqueza (oro americano) y generosidad.
- Escudo: Incluye las columnas de Hércules y el lema "Plus Ultra", símbolo de expansión hacia América.

México

Tricolor vertical: verde, blanco y rojo.

- Verde: Esperanza e independencia.
- Blanco: Unidad y fe.
- Rojo: La sangre de los héroes.
- Escudo: El águila y la serpiente sobre el nopal evocan una leyenda azteca.

Argentina

Franjas horizontales celeste-blanco-celeste y el Sol de Mayo.

- Celeste: El cielo y libertad.
- Blanco: Paz y unidad.
- Sol: Símbolo de independencia y del dios Inca Inti.

Flagi powiewają jako świadkowie czasu. To nie tylko symbole państwowe – to wizualne opowieści o narodach, które walczyły, marzyły i kształtowały swoją tożsamość. W każdym kolorze i symbolu zawarty jest przekaz. W tym wydaniu przyglądamy się znaczeniu flag krajów Ameryki Łacińskiej oraz Hiszpanii, odkrywając ich historyczne i kulturowe korzenie.

Hiszpania

Czerwono-żółto-czerwona flaga z herbem monarchicznym. Symbolizuje jedność dawnych królestw Hiszpanii.

- Czerwony: Odwaga i siła.
- Żółty: Bogactwo (złoto Ameryki) i hojność.
- Herb: Kolumny Herkulesa i motto „Plus Ultra” – symbol ekspansji morskiej.

Meksyk

Pionowe pasy: zielony, biały, czerwony.

- Zielony: Nadzieja i niepodległość.
- Biały: Jedność i wiara.
- Czerwony: Krew bohaterów narodowych.
- Herb: Orzeł pożerający węża na kaktusie – aztecka legenda o założeniu Tenochtitlánu.

Argentyna

Poziome pasy: błękitny – biały – błękitny, ze Słońcem Majowym w środku.

- Błękitny: Niebo i wolność.
- Biały: Pokój i jedność.
- Słońce: Symbol niepodległości i boga Inków – Inti.

Chile

Dos franjas (blanca y roja) con un cuadrado azul y estrella blanca.

- Azul: Cielo y océano.
- Blanco: Cordillera de los Andes.
- Rojo: Sangre de los libertadores.
- Estrella: Guía hacia el progreso.

Chile

Dwa pasy (biały i czerwony) oraz niebieski kwadrat z białą gwiazdą.

- Niebieski: Niebo i Ocean Spokojny.
- Biały: Andy.
- Czerwony: Krew poległych za wolność.
- Gwiazda: Przewodnik ku postępowi.

Colombia

Tricolor horizontal: amarillo (mitad), azul y rojo.

- Amarillo: Riquezas naturales.
- Azul: Mares y ríos.
- Rojo: Sangre derramada por la libertad.

Kolumbia

Poziome pasy: żółty (połowa), niebieski i czerwony.

- Żółty: Bogactwa naturalne.
- Niebieski: Morza i rzeki.
- Czerwony: Krew przelana w walce o wolność.

Venezuela

Mismo diseño que Colombia, pero con un arco de ocho estrellas.

- Estrellas: Provincias que iniciaron la independencia.
- El resto de los colores conservan los mismos significados.

Wenezuela

Podobna do kolumbijskiej, ale z łukiem z ośmiu gwiazd.

- Gwiazdy: Prowincje walczące o niepodległość.
- Kolory: Jak w Kolumbii – bogactwa, morze i poświęcenie.

Perú

Dos franjas verticales rojas y una blanca central.

- Rojo: Sangre de patriotas.
- Blanco: Paz.
- Escudo (en versión oficial): Biodiversidad, riqueza y fauna nativa.

Peru

Dwa czerwone pionowe pasy i biały środkowy.

- Czerwony: Krew bohaterów narodowych.
- Biały: Pokój.
- Herb: Fauna andyjska (wikunia), róg obfitości (złoto) i chinowiec (symbol zdrowia i natury).

Bolivia

Franjas horizontales roja, amarilla y verde.

- Rojo: Valor del pueblo.
- Amarillo: Riquezas minerales.
- Verde: Naturaleza y esperanza.

Boliwia

Pasy poziome: czerwony, żółty i zielony.

- Czerwony: Odwaga.
- Żółty: Bogactwa mineralne.
- Zielony: Nadzieja i przyroda.

Ecuador

Como Colombia, pero con escudo.

- Escudo: Cóndor andino, río Guayas, sol y monte Chimborazo, símbolo de la geografía nacional.

Ekwador

Jak flaga Kolumbii, ale z herbem.

- Herb: Kondor andyjski, rzeka Guayas, słońce i wulkan Chimborazo – elementy geograficzne.

Paraguay

Única bandera latinoamericana con dos caras distintas.

- Frente: Escudo nacional (estrella y palma).
- Reverso: Sello de Hacienda.
- Colores: Rojo (justicia), blanco (paz) y azul (libertad).

Paragwaj

Jedyna flaga z dwoma różnymi stronami.

- Przód: Gwiazda i gałązki palmowe.
- Tył: Pieczęć skarbową.
- Kolory: Czerwony (sprawiedliwość), biały (pokój), niebieski (wolność).

Uruguay

Inspirada en la bandera de Argentina y EE. UU.

- Franjas: Blancas y celestes (libertad y república).
- Sol de Mayo: Emblema del renacimiento de la nación.

Urugwaj

Inspiracja flagami Argentyny i USA.

- Pasy: Białe i błękitne (wolność i republika).
- Słońce Majowe: Odrodzenie narodowe.

Brasil

Fondo verde con rombo amarillo y esfera azul con estrellas.

- Verde: Selva.
- Amarillo: Oro.
- Azul: Cielo de Río de Janeiro en 1889.
- Lema: "Ordem e Progresso", de influencia positivista.

Brazylia

Zielone tło, żółty romb i niebieska kula z gwiazdami.

- Zielony: Las tropikalny.
- Żółty: Żłóża mineralne.
- Niebieski i gwiazdy: Niebo nad Rio de Janeiro 15 listopada 1889 r.
- Motto: „Ordem e Progresso” (Porządek i Postęp).

Guatemala

Bicolor vertical azul-blanco-azul, con escudo al centro.

- Azul: Océanos Atlántico y Pacífico.
- Blanco: Pureza y paz.
- Escudo: Quetzal (libertad), pergamino de independencia, rifles y espadas (defensa nacional).

Gwatemala

Pionowe pasy: niebieski – biały – niebieski, z herbem pośrodku.

- Niebieski: Oceany Atlantycki i Spokojny.
- Białe: Pokój i czystość.
- Herb: Quetzal (wolność), zwój niepodległości, karabiny i miecze (obrona).

El Salvador

Tricolor horizontal azul-blanco-azul, con escudo.

- Azul: Océanos y cielo.
- Blanco: Paz.
- Escudo: Inspirado en las Provincias Unidas de Centroamérica.

Salvador

Poziome pasy: niebieski – biały – niebieski, z herbem.

- Niebieski: Oceany i niebo.
- Białe: Pokój.
- Herb: Nawiązanie do Zjednoczonych Prowincji Ameryki Środkowej.

Honduras

Mismo diseño que El Salvador, pero con cinco estrellas azules.

- Estrellas: Representan la unión de los cinco países centroamericanos.

Honduras

Jak Salvador, ale z pięcioma niebieskimi gwiazdami.

- Gwiazdy: Pięć krajów Ameryki Środkowej.

Nicaragua

Similar a Honduras, pero con su escudo en el centro.

- Escudo: Triángulo con símbolos de igualdad, volcanes (región), arcoíris y gorro frigio (libertad).

Nikaragua

Podobna do Hondurasu, ale z herbem w środku.

- Herb: Trójkąt, wulkany, tęcza i czapka frygijska (wolność, równość).

Costa Rica

Franja azul-blanco-rojo-blanco-azul.

- Azul: Cielo.
- Blanco: Paz.
- Rojo: Generosidad del pueblo.
- Escudo: Paisaje nacional con volcanes y mares.

Kostaryka

Pasy: niebieski – biały – czerwony – biały – niebieski.

- Niebieski: Niebo.
- Biały: Pokój.
- Czerwony: Krew i poświęcenie.
- Herb: Wulkany, ocean, żaglowce – krajobraz kraju.

Panamá

Cuatro cuadros: blanco con estrella azul, rojo, blanco con estrella roja, y azul.

- Estrellas: Honestidad (azul) y autoridad (roja).
- Colores: Equilibrio entre partidos, paz y unidad nacional.

Panama

Cztery pola: białe z niebieską gwiazdą, czerwone, białe z czerwoną gwiazdą i niebieskie.

- Niebieska gwiazda: Uczciwość.
- Czerwona gwiazda: Autorytet.
- Kolory: Równowaga partii politycznych, pokój i jedność.

Cuba

Cinco franjas (tres azules y dos blancas), con triángulo rojo y estrella blanca.

- Azul: Departamentos coloniales.
- Blanco: Pureza.
- Rojo: Sangre por la independencia.
- Estrella: Libertad.

Kuba

Pięć pasów (trzy niebieskie, dwa białe), czerwony trójkąt i biała gwiazda.

- Niebieski: Historyczne prowincje.
- Biały: Czystość idei.
- Czerwony: Krew rewolucjonistów.
- Gwiazda: Wolność.

República Dominicana

Una de las más simbólicas: cruz blanca divide el escudo y cuatro cuadros rojo y azul.

- Rojo: Sangre de los patriotas.
- Azul: Libertad.
- Blanco: Salvación.
- Escudo: Biblia abierta y lema: "Dios, Patria, Libertad".

Dominikana

Biała krzyżująca się linia dzieli flagę na cztery pola – czerwone i niebieskie – z herbem pośrodku.

- Czerwony: Krew bohaterów.
- Niebieski: Wolność.
- Biały: Zbawienie.
- Herb: Biblia, flaga i motto: „Bóg, Ojczyzna, Wolność”.

Publicidad
REKLAMA
vistularte@gmail.com

Twój pomysł. Nasze wykonanie.

Projektujemy i wykonujemy
produkty dla firm – od
pomysłu po gotowy produkt.

Tworzymy tabliczki, logotypy,
oznaczenia i dekoracje do
wnętrz.

Laserowe detale, które pracują na Twoją firmę

Realizujemy zamówienia
z drewna, akrylu,
laminatu i innych
materiałów.

Doradzamy, projektujemy,
wycinamy wszystko po to, by
Twój biznes wyróżniał się
w detalach.

Kontakty

+48 730 629 751
perun.laser.cut@gmail.com
Warszawa, Poland

Instagram @mk.laser.art
Facebook @mk.laser.artpl
Tik Tok @mk.laser.art

POZOLE Y SOPES

ALMUERZO MEXICANO EN LA FRÍA VARSOVIA

MEKSYKAŃSKI LUNCH W ZIMNEJ WARSZAWIE

El Centro Multicultural (calle Jagiellońska 54, Varsovia) organiza diversos eventos culturales. Esta vez, el sábado 10 de mayo, el Centro abrió sus puertas a la gastronomía mexicana. Pozole y sopes –dos de los platillos emblemáticos de México– fueron preparados al estilo jalisciense por David Cayetano y Arlen Amezcua, junto con otros mexicanos y mexicanas que viven en Varsovia.

Cocinar juntos es una hermosa tradición en México. Todos participan y forman parte de la comunidad. La comida une a las personas. En un ambiente festivo y acogedor, lleno de charlas interesantes y música mexicana, los asistentes al almuerzo tuvieron la oportunidad de observar y aprender cómo preparar pozole y sopes desde cero.

Foto. Weronika Bazydło

Centrum Wielokulturowe na warszawskiej Pradze (ul. Jagiellońska 54) organizuje różnorodne wydarzenia kulturalne. Tym razem, w sobotę 10 maja, zorganizowało warsztaty kuchni meksykańskiej. Uczestnicy przygotowywali dwa bardzo typowe dania z regionu Jalisco: pozole i sopes. Gotowaniem i dzieleniem się wiedzą o kuchni Meksyku zajęli się z entuzjazmem David Cayetano i Arlen Amezcua wraz z grupą Meksykanów mieszkających w Warszawie.

Foto. Weronika Bazydło

Wspólne gotowanie to jedna z pięknych meksykańskich tradycji – wszyscy angażują się i dzielą obowiązkami. Jedzenie łączy ludzi. W atmosferze zabawy, celebracji, ciekawych rozmów i meksykańskiej muzyki uczestnicy wydarzenia mogli obserwować kucharzy i nauczyć się, jak od podstaw przygotować tradycyjne dania: pozole i sopes.

Foto. Weronika Bazydło

POZOLE

Pozole to tradycyjna meksykańska zupa. Jej nazwa pochodzi z języka náhuatl – pozolli, co oznacza „gotowany” lub „wrzący”. Istnieją różne warianty tej zupy, zależnie od użytych składników: pozole białe, czerwone lub zielone. W Centrum gotowano wersję czerwoną – z dodatkiem specjalnej mąki z ziaren czerwonej kukurydzy poddanej nixtamalizacji, ziaren białej kukurydzy, pokrojonej sałaty, posiekanej cebuli i sosu pomidorowego z chili. Tradycyjnie pozole przygotowuje się na mięsie, ale tym razem powstała wersja wegetariańska, dzięki czemu każdy mógł jej spróbować.

POZOLE

El pozole, la estrella del encuentro, es una sopa tradicional mexicana. Su nombre proviene del náhuatl pozolli, que significa “hervido” o “espumoso”. Hay distintas variedades de pozole, según los ingredientes: blanco, rojo o verde. El pozole rojo, que se cocinó en el Centro, incluyó masa de maíz rojo, maíz pozolero, lechuga rebanada, cebolla picada, salsa de jitomate con chile, entre otros ingredientes. El caldo suele prepararse con carne, pero en esta ocasión se ofreció una versión vegetariana para incluir a todos los visitantes.

Foto. Weronika Bazydło

Foto. Weronika Bazydło

SOPESES

Sopes to meksykańskie przekąski – małe, grube, okrągłe tortille smażone na patelni. Ciasto wyrabia się z mąki kukurydzianej, a następnie formuje placki. Wielu uczestników zaangażowało się w ich przygotowanie – wspólny wysiłek uczynił tę prostą czynność wyjątkowym momentem. Sopes podawano z wieloma świeżymi dodatkami: pastą z mielonej fasoli, posiekaną kapustą, awokado, śmietanką, rzodkiewką i odrobiną pikantnej salsy. Była to idealna przystawka w oczekiwaniu na słynne pozole.

Do picia serwowano tradycyjny meksykański napój z suszonych kwiatów hibiskusa – orzeźwiający i lekko kwaskowaty.

SOPESES

Los sopes son otro platillo tradicional mexicano. Un sope consiste en una tortilla gruesa y redonda, frita en sartén. La masa se prepara con maíz y luego se forman los sopes. Muchas personas ayudaron con esta parte del proceso. Fue un trabajo en equipo que se sintió especial para todos los participantes. Los sopes se sirvieron con ingredientes frescos encima: frijoles machacados, lechuga picada, aguacate, crema fresca, rábanos y una pizca de salsa roja. Un aperitivo perfecto antes del famoso pozole.

La bebida también tuvo un sabor auténtico: fresca agua de jamaica.

Foto. Weronika Bazydło

Foto. Weronika Bazydło

Los asistentes al taller disfrutaron de un sábado lleno de sabor mexicano. Cocinar juntos enseña a apreciar más la comida y la compañía. La iniciativa reunió a miembros de la comunidad latinoamericana y polaca. La algarabía del encuentro dejó claro que la cultura mexicana tiene un lugar cada vez más visible y apreciado en Varsovia.

Wszyscy uczestnicy lunchu świetnie się bawili, ucząc się i próbując potraw kuchni meksykańskiej. Wspólne gotowanie pozwoliło lepiej docenić zarówno jedzenie, jak i towarzystwo. Sobotnie popołudnie w Centrum Wielokulturowym rozbrzmiewało śmiechem, aromatami potraw i rozmowami, które połączyły Latynosów i Polaków w zimnej Warszawie.

Escrito por: **Weronika Bazydło**

Foto. Weronika Bazydło

*¿Te interesa colaborar
con nosotros?*

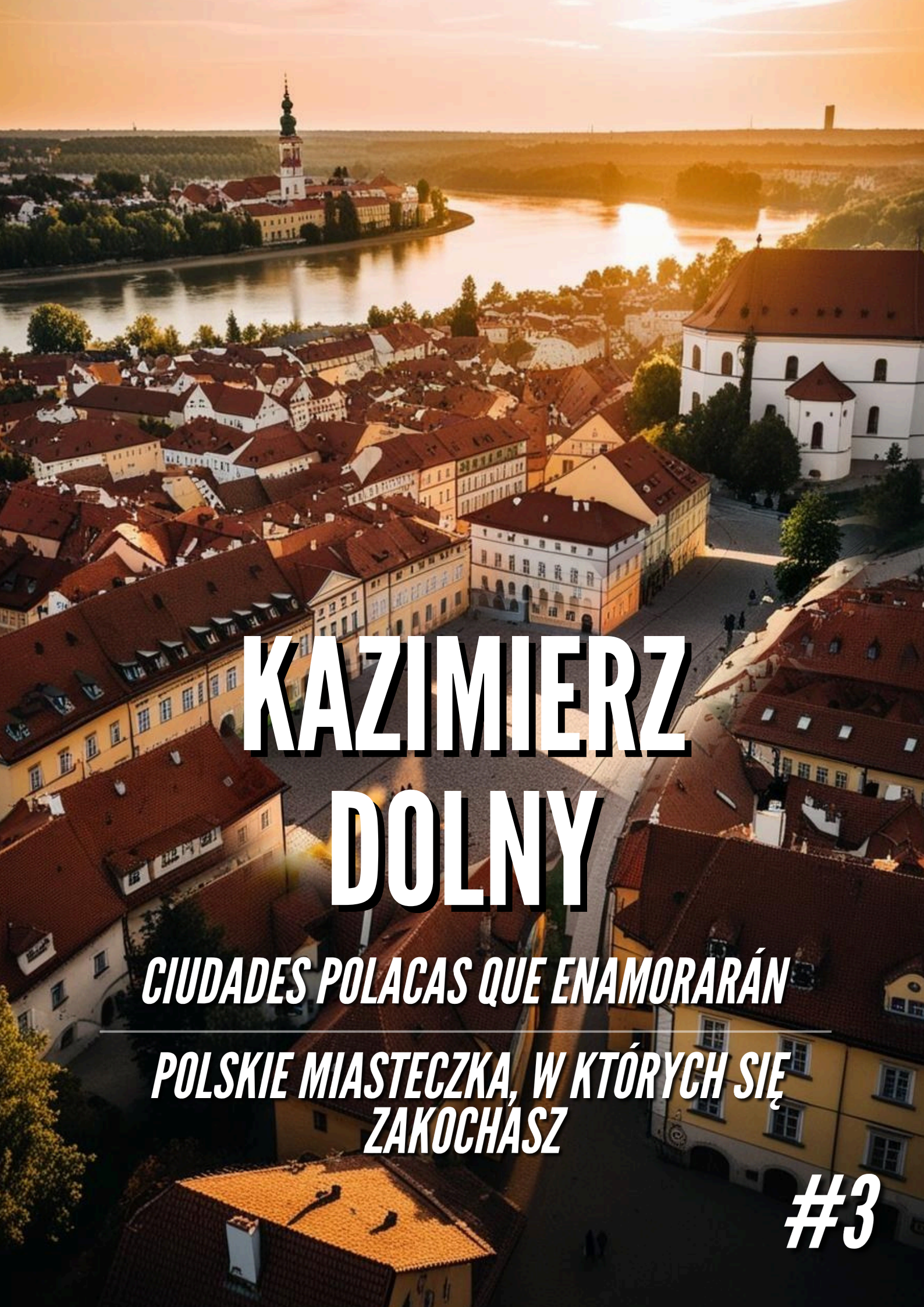
Escríbenos un mensaje

**Be one
of us**

vistularte@gmail.com

*Jesteś zainteresowany
współpracą z nami?*

Napisz do nas wiadomość

An aerial photograph of the town of Kazimierz Dolny in Poland during the golden hour of sunset. The town is built on a hillside, with numerous buildings featuring red-tiled roofs and light-colored facades. A large, white, circular church with a red roof is prominent on the right. In the background, a wide river flows through the landscape, reflecting the warm light of the setting sun. The sky is a mix of orange and yellow hues.

KAZIMIERZ DOLNY

CIUDADES POLACAS QUE ENAMORARÁN

*POLSKIE MIASTECZKA, W KTÓRYCH SIĘ
ZAKOCHASZ*

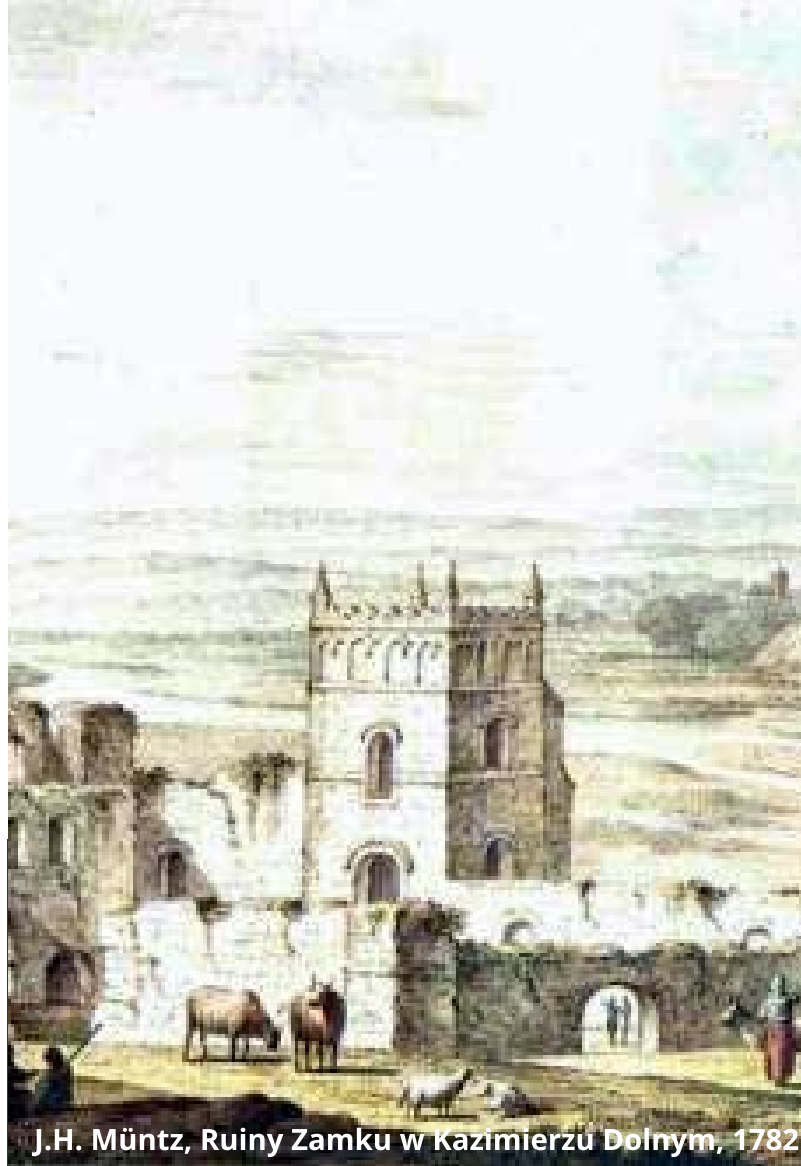
#3

Fue inspiración para artistas sármatas, taller de pintura para estudiantes de la Academia de Bellas Artes, musa para fotógrafos y escenario para cineastas en la era del cine en blanco y negro. Hoy en día, Kazimierz Dolny atrae tanto a amantes de la historia como a cinéfilos de Polonia y de todo el mundo.

El nombre de la ciudad está asociado a la figura del rey Casimiro, quien fue la única persona en la historia de Polonia que recibió el apodo de el Grande. Un antiguo proverbio polaco dice: Encontró Polonia hecha de madera y la dejó hecha de ladrillo. Fue durante su reinado, en el siglo XIV, cuando se fundaron muchas ciudades y castillos. Entre ellos se encontraba Kazimierz, a orillas del río Vístula, y la fortaleza que se alzaba sobre la ciudad.

Był kolejno inspiracją dla sarmackich artystów, plenerem malarskim dla studentów z Akademii Sztuk Pięknych, muzą fotografów, scenerią dla filmowców w epoce czarno-białego kina. Dziś Kazimierz Dolny przyciąga zarówno wielbicieli historii jak i kinomanów z Polski i świata.

Nazwa miasta związana jest z postacią króla Kazimierza, który jako jedyny w polskiej historii zasłużył sobie na przydomek Wielki. Staropolskie przysłowie mówi: Zastał Polskę drewnianą, zostawił murowaną. To za jego panowania w czternastym wieku powstało wiele miast i zamków. Wśród nich był nadwiślański Kazimierz i górująca nad miastem forteca.

J.H. Müntz, Ruiny Zamku w Kazimierzu Dolnym, 1782

Cuenta la leyenda que el rey Casimiro visitaba a menudo el castillo de Kazimierz, que tenía una conexión secreta con el castillo de la cercana Bochoznica, donde vivía la concubina real, una bella mujer judía llamada Esterka.

Legenda mówi, że król Kazimierz często odwiedzał zamek w Kazimierzu, który miał sekretne połączenie z zamkiem w pobliżu Bochoznicy, gdzie mieszkała królewska konkubina, piękna Żydówka Esterka.

Zygmunt Vogel, Widok Kazimierza od strony Puław, 1792, akwarela

Las pintorescas ruinas del castillo, destruido en el siglo XVII por los suecos, aún hoy se pueden admirar. En los últimos años han sido restaurados y son uno de los monumentos más emblemáticos de Kazimierz. También vale la pena subir a la torre del castillo, desde donde se puede disfrutar de unas vistas maravillosas de la ciudad y del río Vístula.

Fue el Vístula el que trajo riqueza a Kazimierz, y más tarde se la llevó al cambiar su curso y alejándose de los graneros que habían construido los comerciantes de grano emprendedores durante la Edad de Oro de la República. Hoy en día, en la calle Puławska, que lleva a la ciudad, se pueden admirar numerosos graneros decorados con adornos renacentistas.

Malownicze ruiny zamku, zniszczonego w siedemnastym wieku przez Szwedów, można podziwiać do dziś. W ostatnich latach zostały odrestaurowane i są jednym z flagowych zabytków Kazimierza. Warto wejść też na zamkową basztę, z której rozciąga się wspaniały widok na miasto i Wisłę.

To właśnie Wisła przyspożyła Kazimierzowi bogactwa, a później to bogactwo odebrała, zmieniając swój nurt i oddalając się od spichlerzy, które w epoce Złotego Wieku Rzeczypospolitej wzniesli przedsiębiorczy handlarze zbożem. Liczne spichlerze, ozdobione renesansowymi dekoracjami, można podziwiać do dziś przy drodze prowadzącej do miasta – ulicy Puławskiej.

La riqueza de los antiguos comerciantes de Kazimierz se evidencia en las casas de vecindad renacentistas que se pueden admirar en la plaza del mercado. La más famosa de ellas es la casa « San Cristóbal », decorada con un gigantesco bajorrelieve del santo llevando sobre su hombro a un Jesús microscópico.

O zamożności dawnych kazimierskich kupców świadczą renesansowe kamienice, które można podziwiać przy rynku. Najslynniejsza z nich to kamienica pod Świętym Krzysztofem, zdobiona gigantyczną płaskorzeźbą świętego, niosącego na ramieniu mikroskopijnego Jezusa.

Desde el principio de su existencia, Kazimierz fue una ciudad multicultural, donde convivían católicos y judíos.

Los monumentos católicos incluyen una iglesia parroquial medieval con interior barroco, un antiguo monasterio franciscano reformado situado pintorescamente en una altura y la Colina de las Tres Cruces, desde donde se puede admirar otro panorama de la ciudad.

El monumento judío es la sinagoga del siglo XVII, que hoy alberga un museo de cultura judía. Antes de la Segunda Guerra Mundial, los judíos constituían el 60% de la población de la ciudad. Fotógrafos judíos como Jerzy Dorys y cineastas como Michał Waszyński realizaron aquí sus proyectos artísticos. En Kazimierz se filmaron grandes películas en lengua yidis como « Der dibek » y « Jidl mitn fidl ». La última película fue protagonizada por la futura estrella de « El violinista en el tejado »: Molly Picon.

Kazimierz od początku swojego istnienia był miastem wielokulturowych, gdzie obok siebie żyli katolicy i Żydzi.

Zabytki katolickie to średniowieczny kościół farny z barokowym wystrojem, malowniczo położony na wzgórzu dawny klasztor fanciszkanów-reformatów i Góra Trzech Krzyży, z której można podziwiać kolejną panoramę miasta.

Zabytkiem żydowskim jest siedemnastowieczna synagoga, w której dziś mieści się muzeum żydowskiej kultury. Przed drugą wojną światową Żydzi stanowili 60% mieszkańców miasteczka. Żydowscy fotograficy tacy jak Jerzy Dorys i filmowcy tacy jak Michał Waszyński realizowali tutaj swoje projekty artystyczne. W Kazimierzu kręcono blockbustery w języku jidysz takie jak „Dybuk” czy „Judeł gra na skrzypcach”. W tym ostatnim filmie zagrała późniejsza gwiazda „Skrzypka na dachu” Molly Picon.

En 1942, los judíos de Kazimierz fueron exterminados en el campo de exterminio nazi alemán de Belzec. Su conmemoración es un lapidario hecho de matzevot, o estelas funerarias, ubicado junto al cementerio judío en la calle Czerniawy.

El desfiladero de Czerniawy, de 900 metros de longitud, es uno de los numerosos desfiladeros de loess de la zona de Kazimierz. Estos barrancos se formaron como resultado de la acción erosiva del agua sobre la roca sedimentaria. Se caracterizan por fondos planos y pendientes pronunciadas, así como raíces gigantescas de árboles viejos visibles en las laderas. Caminar por las gargantas es impresionante.

W 1942 roku kazimierscy Żydzi zostali zgładzeni w niemieckim nazistowskim obozie Zagłady w Belżcu. Formą ich upamiętnienia jest lapidarium wykonane z macew czyli steli nagrobnych znajdujące się obok cmentarza żydowskiego przy ulicy Czerniawy.

Liczący 900 metrów wąwóz Czerniawy to jeden z licznych wowózów lessowych na terenie Kazimierza. Wąwozy te powstały w wyniku erozyjnego działania wody na skałę osadową. Charakterystyczne są dla nich płaskie dna i strome zbocza oraz widoczne na zboczach gigantyczne korzenie starych drzew. Spacer po wąwozach zapiera dech w piersiach.

Janowiec, Anna Kraus

Anna Kraus

Anna Kraus

Anna Kraus

Puede que el Vístula se haya alejado de Kazimierz, pero Kazimierz no tiene intención de darle la espalda al Vístula. En la temporada de verano se puede tomar un ferry para cruzar el río hasta Janowiec, donde se encuentran ruinas aún más extensas y mejor conservadas de un castillo medieval.

Además, cada verano Kazimierz y Janowiec se conectan a través del Festival de Cine « Dwa Brzegi » (Dos bancos). El festival ofrece no sólo proyecciones de películas, sino también encuentros con estrellas de cine, teatro, eventos literarios y musicales. Este año el festival durará del 26 de julio al 3 de agosto de 2025.

Może Wisła oddaliła się od Kazimierza, ale Kazimierz nie zamierza odwracać się od Wisły. W sezonie letnim można popłynąć przez rzekę promem do Janowca, gdzie znajdują się jeszcze rozleglejsze i zachowane w większym stanie ruiny średniowiecznego zamku.

Także w każde lato Kazimierz i Janowiec łączy festiwal filmowy „Dwa Brzegi”. Festiwal oferuje nie tylko projekcje filmów, ale także spotkania z gwiazdami kina, wydarzenia teatralne, literackie i muzyczne. W tym roku festiwal trwać będzie od 26 lipca do 3 sierpnia 2025.

¿Como llegar?

Los autobuses Flixbus circulan entre Varsovia y Kazimierz. También puedes tomar un tren hasta Puławy y desde allí un autobús urbano hasta Kazimierz Dolny.

¿Dónde alojarse?

Kazimierz tiene una rica base hotelera. Muchos apartamentos están situados en antiguas casas de vecinos, lo que permite entrar en contacto con la historia de la ciudad. En el recinto de la sinagoga histórica hay cuatro habitaciones para huéspedes « BEITNEU – Nasz Dom ».

¿Dónde comer?

El restaurante « U Fryzjera » es un pub legendario de Kazimierz que aún sigue en funcionamiento. Ofrece platos inspirados en la cocina judía. Una visita allí no es sólo una fiesta para el cuerpo, sino también para el alma, porque el pub acoge periódicamente conciertos de música klezmer.

También recomendamos el restaurante « Filiks », bellamente situado a orillas del río Vístula, que sirve cocina polaca sabrosa y moderna.

Escrito por: **ANNA KRAUS**

Jak dojechać?

Między Warszawą i Kazimierzem kursują autobusy Flixbus. Można też pojechać pociągiem do Puław a stamtąd autobusem miejskim do Kazimierza Dolnego.

Gdzie się zatrzymać?

Kazimierz posiada bogatą bazę hotelową. Wiele apartamentów znajduje się w starych kamienicach, co pozwala dotknąć historii miasta. Na terenie zabytkowej synagogi znajdują się cztery pokoje gościnne "BEITNEU – Nasz Dom".

Gdzie zjeść?

Restauracja "U Fryzjera" to legendarna knajpa Kazimierza działająca. Oferuje dania inspirowane kuchnią żydowską. Wizyta tam to nie tylko uczta dla ciała, ale też dla ducha, bo w knajpce regularnie organizowane są koncerty muzyki klezmerskiej.

Polecamy też pięknie położoną nad Wisłą restaurację "Filiks", która serwuje smaczną i nowoczesną kuchnię polską.

Autorka: **ANNA KRAUS**

Kazimierz, Anna Kraus

**DE LA POBREZA
A LA RIQUEZA
CARRERAS SÁRMATAS**

***OD ZERA DO
MILIONERA
SARMACKIE KARIERY***

6

La sociedad de la República estaba dividida en estamentos y era extremadamente difícil para la gente cruzar la barrera entre ellos. Es cierto que los patricios más ricos podían comprarse un título nobiliario, pero se trataba de individuos. El banquero de Varsovia Piotr RiauCour pagó más de 126 mil zlotys por el título. En aquella época el coste medio de un pueblo era de 3 mil.

Era mucho más fácil caerse. Después de las grandes guerras que devastaron el país sármata en el siglo XVII, muchos habitantes de las ciudades se trasladaron al campo y mucha gente libre cayó en la servidumbre.

Por lo general, la gente hacía su carrera dentro de su propio estado. Un aprendiz de artesano podía soñar, con toda realismo, con obtener un diploma de maestro, abrir su propio taller y conseguir el puesto de consejero o juez lego.

Spółeczeństwo Rzeczpospolitej było stanowe a ludziom ogromnie trudno było przekroczyć barierę między stanami. Wprawdzie najbogatsi patrycjusze mogli kupić sobie tytuł szlachecki, ale były to jednostki. Warszawski bankier Piotr RiauCour zapłacił za tytuł ponad 126 tys. złotych! W tym czasie przeciętna wieś kosztowała 3 tysięcy.

O wiele łatwiej było spaść w dół. Po wielkich wojnach, które spustoszyły Rzeczpospolitą w siedemnastym wieku, wielu mieszczan przenosiło się na wieś, a wielu wolnych ludzi popadało w poddaństwo.

Zazwyczaj ludzie robili karierę wewnątrz własnego stanu. Uczeń rzemieślnika mógł całkiem realnie marzyć o dyplomie mistrza, otwarciu własnego warsztatu i zdobyciu funkcji rajcy lub ławnika.

Un noble, propietario de varios pueblos, podía iniciar una carrera política, ganarse la confianza del rey y acabar su vida como propietario de doscientos pueblos y varias ciudades (cosa que consiguió Jan Zamojski).

Sin embargo, en Sarmatia ha habido varias carreras espectaculares "de la pobreza a la riqueza".

Szlachcic – właściciel kilku wsi – mógł rozpocząć karierę polityczną, pozyskać zaufanie króla i zakończyć życie jako posiadacz dwustu wsi i kilku miast (co udało się Janowi Zamojskiemu).

Jednakże zdarzyło się w Sarmacji kilka spektakularnych karier z serii „od zera do milionera”.

Gato-Delgado

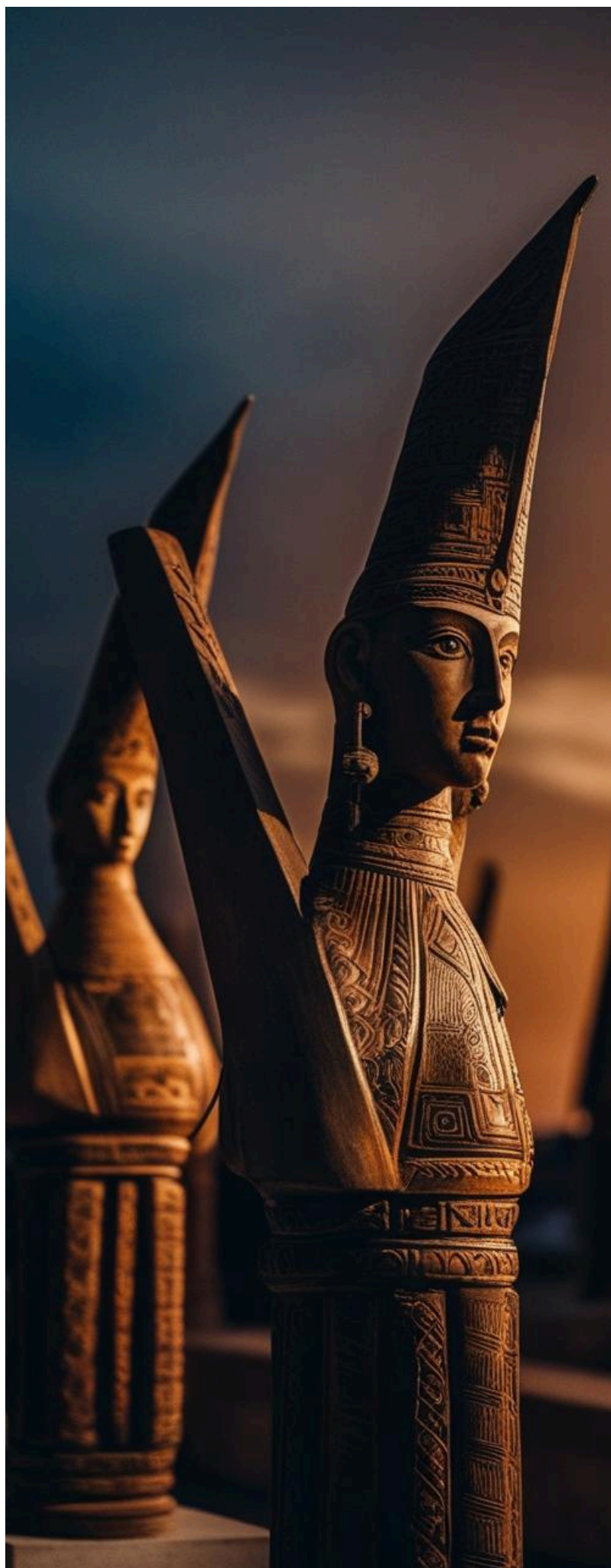
Adam Kot (Gato) nació en Silesia en una familia de campesinos. Huyó del pueblo y se dirigió a Sarmacia. Se ganó la confianza del starost de Biecz y luego del propio rey Juan Casimiro, quien lo nombró su secretario. En la corte de Varsovia, Adán encontró a su compañera de vida: se casó con la francesa Margarita, hija del sastre real. Posteriormente, fue nombrado caballero y comenzó a firmar con su nombre Kotowski (Delgado). Por supuesto, en su escudo de armas aparecía un gato.

Los emprendedores silesios amasaron una gran fortuna mediante el arrendamiento de propiedades reales y mediante rentables derechos de aduana. Tylman van Gameren, uno de los arquitectos más respetados, construyó el Palacio Kotowski en la Ciudad Nueva de Varsovia.

Kot-Kotowski

Adam Kot urodził się na Śląsku w rodzinie chłopskiej. Zbiegł ze wsi i udał się do Sarmacji. Zdobył zaufanie starosty bieckiego, a potem samego króla Jana Kazimierza, który mianował go swoim sekretarzem. Na dworze w Warszawie Adam znalazł życiową partnerkę - ożenił się z Francuzką Małgorzatą, córką królewskiego krawca. Następnie, uzyskał szlachectwo i zaczął podpisywać się Kotowski. Oczywiście, w jego herbie widniał kot.

Przedsiębiorczy Ślązak doszedł do wielkiego majątku, dzierżawiąc dobra królewskie oraz dochodowe cła. Tylman z Gameren, jeden z najbardziej cenionych architektów, zbudował Kotowski pałac na Nowym Mieście w Warszawie.

Más tarde lo vendieron con ganancias a la reina Maria Casimira y se mudaron a un edificio más impresionante que Tylman construyó para ellos en la calle Miodowa. Allí agasajaron a los primeros dignatarios de la República de Polonia, que preferían festejar en casa de los Kotowski que en la del rey.

Hasta el día de hoy, en la Iglesia de los Dominicos en la Ciudad Nueva se puede admirar la monumental capilla funeraria erigida para Adán y Margarita Kotowski. ¡La riqueza de un hombre nacido en la servidumbre sigue siendo asombrosa!

Sprzedali go później z zyskiem królowej Marysieńce i przenieśli się do okazalszego gmachu, który Tylman wznosił im przy ulicy Miodowej. Tam podejmowali pierwszych dygnitarzy Rzeczypospolitej, którzy woleli ucztować u Kotowskich niż u króla.

Do dziś w kościele Dominikanów na Nowym Mieście można podziwiać monumentalną kaplicę grobową wystawioną dla Adama i Małgorzaty Kotowskich. Bogactwo człowieka urodzonego w poddaństwie nadal zachwyca!

Sin embargo, con mucha más frecuencia el escenario era el opuesto: un hombre rico perdía su riqueza...

Si hubiera existido un periódico sensacionalista en el siglo XVIII, habría publicado una historia como ésta:

Vallista Sármeta, no. 1, año 1780

¡Antoni Tyzenhauz despedido! El tesorero de la corte lituana y amigo personal del rey acaba de dimitir de su cargo.

Hace apenas unos años describimos sus espectaculares éxitos en el aumento de los ingresos procedentes de las propiedades reales en Lituania. En los alrededores de Grodno, Tyzenhauz abrió varias docenas de fábricas que producían lienzos, muebles y carruajes. Hoy contamos nuestras pérdidas. ¡Después de quince años de gestión del señor T., desaparecieron de las economías de Grodno, Šiauliai y Brest hasta 40 pueblos! Los campesinos abandonaron sus granjas en masa. Cuando se restableció la servidumbre estallaron revueltas en Šiauliai y Janiškės. Los campesinos atacaron mansiones, almacenes y posadas.

Jednak dużo częściej scenariusz był odwrotny: zamożny człowiek tracił bogactwo...

Gdyby w osiemnastym wieku istniał tabloid, opisałby on taką historię:

Sarmacki Plotek, nr 1, rok 1780

Antoni Tyzenhauz zdymisjonowany! Podskarbi nadworny litewski i osobisty przyjaciel króla właśnie pożegnał się ze stanowiskiem.

Jeszcze kilka lat temu opisywaliśmy jego spektakularne sukcesy w powiększaniu dochodów z dóbr królewskich na Litwie. W okolicach Grodna Tyzenhauz otworzył kilkadziesiąt manufaktur produkujących płótna, meble i powozy. Dzisiaj liczymy straty. Po piętnastu latach zarządzania przez pana T. w ekonomiach grodzieńskiej, szawelskiej i brzeskiej ubyło aż 40 wsi! Chłopi masowo porzucali gospodarstwa. W Szawlach i Janiškach doszło do buntów, kiedy na powrót wprowadzono pańszczyznę. Włościanie napadali na dwory, magazyny i karczmy.

En una determinada fábrica de telas trabajaban sólo seis tejedores cualificados. El resto de los trabajadores eran siervos, por lo que cuando comenzó la cosecha, la planta estaba vacía. En aquella época, los judíos pobres, así como los mendigos y los vagabundos, eran obligados a trabajar. Como se puede imaginar, no tenían ni las habilidades ni la motivación para trabajar. El propio Tyzenhauz se quedó con una cuarta parte de los ingresos procedentes de las propiedades reales. Vivía en un palacio en Grodno, donde mantenía un teatro y una orquesta privados. ¡Ahora le acusan de haber defraudado 800 mil zlotys!

El tesorero se defiende de las acusaciones:
- ¡He construido el teatro para la gente de Grodno, no puede despreocuparse! Soy perseguido por mis oponentes, destruido por el embajador ruso y subestimado por el rey que ha escuchado a sus calumniadores. ¡Me rompe el corazón ver cómo las riquezas que he acumulado se desperdician en una subasta, ver cómo la ira y la estupidez humanas convierten en un desierto la tierra que había convertido en un fértil oasis!

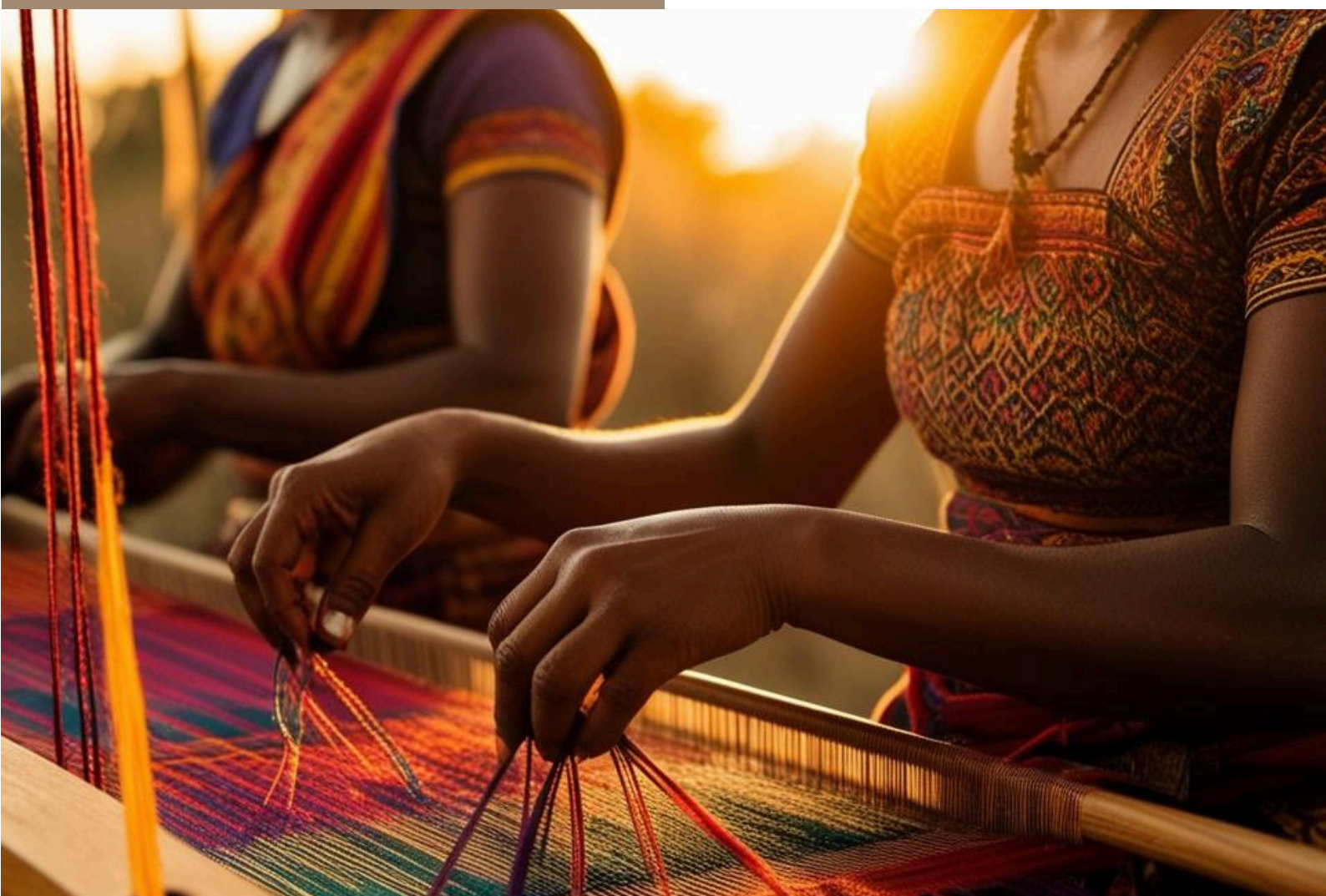
Escrito por: **ANNA KRAUS**

W pewnej manufakturze sukienniczej pracowało tylko sześciu wykwalifikowanych tkaczy. Resztę pracowników stanowili pańszczyźniani chłopci, więc kiedy zaczynały się żniwa, zakład pustoszał. Zaganiano wtedy do pracy siłą ubogich Żydów i Żydówki oraz żebraków i włóczęgów. Jak łatwo się domyślić, nie mieli ani umiejętności ani motywacji do roboty. Sam Tyzenhauz zatrzymywał dla siebie jedną czwartą dochodów z dóbr królewskich. Mieszkał w pałacu w Grodnie, gdzie utrzymywał prywatny teatr i orkiestrę. Teraz oskarżony jest o defraudację 800 tysięcy złotych!

Podskarbi broni się przed zarzutami:

- Teatr zbudowałem dla grodnian, nie da siebie! Jestem zaszczuty przez moich przeciwników, zniszczony przez ambasadora rosyjskiego i niedoceniony przez króla, który dał posłuch oszczercom. Serce mi się kraje, jak na licytacji marnują nagromadzone przeze mnie bogactwa, jak złość i głupota ludzka zmieniają w pustynię ziemię, którą ja uczyniłem żyzną oazą!

Autorka: **ANNA KRAUS**

*¿Te interesa colaborar
con nosotros?*

Escríbenos un mensaje

**Be one
of us**

vistularte@gmail.com

*Jesteś zainteresowany
współpracą z nami?*

Napisz do nas wiadomość

VISTULARTE

Siguenos en nuestras redes sociales.
Obserwuj nas w mediach społecznościowych.

www.vistularte.pl

vistularte@gmail.com

